

L'accentuació en els verbs

1. Completa les sèries següents:

- a) ballar balli ballis ballin
- b) enviar _____
- c) continuar _____
- d) envair _____
- e) recórrer _____

2. Posa dièresi o accent on calgui:

- a) No es pot beure i conduir en aquest estat, val més que et prenguis un cafè!
- b) Ja no estudio italià, no tinc temps d'anar a classe.
- c) La fornera fa uns cocs boníssims.
- d) Quina diferencia hi veus?
- e) Què preten amb aquesta actitud?

3. Relaciona amb fletxes els mots següents i els seus significats:

a) vénen	recipient
b) bóta	verb deure; numeral
c) deu	transfereixen a canvi de diners
d) déu	verb botar, calçat
e) bota	compareixen
f) venen	divinitat

4. Torna a copiar el text següent i accentua'l correctament:

Certament, allo que batega al fons mèu déu ser la imatge, el record visual que, lligat a aquest gust, mira de seguir-lo fins a mí. Pero és debat massa lluny, massa confúsament; amb prou feines percebo el reflex neutre on es confón l'inaferrable terbolí dels colors barrejats; pero no puc distingir-ne la forma, no puc demanar-li, com a únic interpret possible, que em tradueïxi el testimoni del seu contemporani i inseparable company, el gust, demanar-li que m'ensenyi de quina circumstancia particular, de quina época del passat és tracta.

Marcel Proust, *A la recerca del temps perdut*
<http://combray.blog.cat/2009/02/05/la-magdalenal>

Dossier d'activitats de reforç

Llengua catalana i literatura

4t d'ESO

Curs 2018-2019

Nom i llinatges: _____

Curs i grup: _____

Els sinònims, els hiperònims i els hipònims

1. Agrupa els geosinònims equivalents d'aquesta llista:

escombraries, poal, sorra, creïlla, fems, calcetins, camiseta, galleda, vesprada, cuixot, joguet, samarreta, tarda, arena, ensalada, patata, amanida, prompte, cercar, mitjons, aviat, juguina, pernil, rabosa, ca, moix, horabaixa, ocell, estel, catxirulo, pardal, guineu, pitxer, gos, gat, gerro, prest, buscar.

2. En quins diccionaris pots trobar els geosinònims?

3. Indica quatre hipònims dels hiperònims següents:

a)
metall: _____

b) beguda: _____

c) animal: _____

d) malaltia: _____

4. Digues si és un hipònim o un hiperònim:

eina: _____

traumatòleg: _____

músic: _____

medecina: _____

clau anglesa: _____

mecànica: _____

metge: _____

aspirina: _____

moble: _____

granota: _____

Repàs de funcions i pronominalització (I)

1. Llegeix el text següent i fes el que t'indiquen els apartats de més avall:

Un dia, a la Rambla de les Flors, davant d'una tempesta d'olors i de colors, vaig sentir una veu darrera meu...

-Natàlia.

Em vaig pensar que no era jo de tan acostumada a sentir només Colometa, Colometa. Era el meu primer promès, en Pere. El promès que havia deixat. No vaig gosar preguntar-li si s'havia casat o si festejava. Ens vam donar la mà i el llavi de baix li tremolava una mica. Em va dir que s'havia quedat sol al món. Fins aleshores no em vaig adonar que duia una tira negra al braç. I em va mirar com un que s'estigués enfonsant entre la gent, entre les flors, entre tantes botigues.

Mercè Rodoreda, *La plaça del Diamant*, Club Editor.

a) Busca tots els subjectes del text, tant els presents com els el·líptics.

b) Troba tres complements introduïts per una preposició i canvia'ls pel pronom feble corresponent.

c) Copia l'oració on hi ha caiguda de preposició davant la conjunció *que* i digues quina és aquesta preposició. En quina mena de complement verbal es donen aquestes caigudes?

2. Indica quina funció fa el pronom feble a cada frase i inventa'n una d'equivalent sense pronom, és a dir, amb el complement desenvolupat.

a) Vull que en parlem. _____

b) El vaig aparcar al garatge. _____

c) Hi treballa des de fa molts anys. _____

d) Li queda molt per viure. _____

e) Ho va saber de seguida. _____

3. Digues si són personals o impersonals les oracions següents:

a) El candidat que vas votar no m'acaba de fer el pes. _____

b) Avui plourà. _____

c) Hi havia molts cotxes mal aparcats. _____

d) He menjat molt bé a Can Riera. _____

4. Digues si els verbs següents tenen alternança vocàlica de l'arrel en el present de subjuntiu:

Renéixer, tossir, donar, seure, ser, anar _____

Llegeix el poema de Joan Alcover *La balanguera*, himne oficial de Mallorca, i respon les preguntes a continuació:

La Balanguera misteriosa
com una aranya d'art subtil,
buida que buida sa filosa,
de nostra vida treu lo fil.
Com una parca bé cavil·la
teixint la tela per demà.

La Balanguera fila, fila,
la Balanguera filarà.

Girant l'ullada cap enrera
guaita les ombres de l'avior,
i de la nova primavera
sap on s'amaga la llavor.
Sap que la soca més s'enfila
com més endins pot arrelar.

La Balanguera fila, fila,
la Balanguera filarà.

De tradicions i d'esperances
teix la senyera pel jovent
com qui fa un vel de noviances
amb cabelleres d'or i argent
de la infantesa que s'enfila, de la
vellura que se'n va.

La Balanguera fila, fila,
la Balanguera filarà.

Joan Alcover, *La Balanguera*

http://www.escriptors.cat/autors/alcoverj/pagina.php?id_text=150

a) Busca informació sobre Joan Alcover (vida i obra) i la Renaixença a les illes Balears.

b) Què és l'Escola Mallorquina?

c) Qui és la balanguera?

e) Busca informació sobre el *Diccionari català-valencià-balear*. Qui en són els autors? Quan es va començar a publicar i quan es va acabar? Quin tipus de diccionari és?

Els neologismes

1. Llegeix el text següent i respon les preguntes a continuació:

Dron, la paraula nova del 2015

Dron és la paraula guanyadora del concurs de neologismes organitzat per l'Observatori de Neologia (OBNEO) de la Universitat Pompeu Fabra i l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), amb la col·laboració del programa *La Tribu* de Catalunya Ràdio, que van fer una crida oberta a participar en la tria del neologisme de l'any 2015. Es tractava de proposar paraules que es fan servir en el nostre dia a dia i que, o bé no són incloses en el *Diccionari de la llengua catalana*, o bé sí que hi són, però amb un significat diferent. I l'objectiu final era que la paraula escollida fos candidata a formar part del diccionari normatiu de l'IEC.

Una comissió formada per membres de l'OBNEO, de la Secció Filològica de l'IEC i de la Unitat d'Assessorament Lingüístic de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals va estudiar les propostes i va seleccionar les deu paraules més innovadores i rellevants: *cupaire*, *dron*, *gihadista* (i *gihadisme*), *geolocalització*, *indepe*, *mem*, *núvol*, *sobiranisme*, *tacticisme* i *viral*. Posteriorment, del 21 de desembre al 14 de gener es podia votar quina d'aquestes paraules es considerava com el millor neologisme de l'any 2015.

El divendres 15 de gener de 2016 es va donar a conèixer el neologisme del 2015, *dron*, substantiu que fa referència a una aeronau sense tripulació de dimensions petites i dirigida remotament, que s'utilitza per a missions diverses. En segon lloc, a molt poca distància, ha quedat la paraula *cupaire* ('membre o seguidor de la CUP'). Podeu consultar el resultat de les votacions al web del programa *La Tribu*. El neologisme de l'any segueix la línia d'iniciatives anàlogues que duen a terme editorials com Chambers, Oxford o Merriam-Webster's per a l'anglès, o la Fundéu per a l'espanyol. En l'edició de l'any passat, el neologisme escollit va ser la paraula *estelada*, substantiu que designa la bandera que simbolitza la independència de Catalunya, i que ja ha estat inclosa en el *Diccionari de la llengua catalana*.

L'Observatori de Neologia (OBNEO), dirigit per la Dra. M. Teresa Cabré, analitza el fenomen de l'aparició de paraules noves o neologismes en l'ús, tant pel que fa al català com al castellà. Entre els seus membres fundadors hi ha docents dels Estudis d'Arts i Humanitats de la UOC, que en són investigadors responsables de projectes, com Ona Domènech Bagaria, directora del grau de Llengua i Literatura Catalanes a la UOC, i Rosa Estopà Bagot, consultora del mateix grau. I també col·laboren amb l'OBNEO altres consultors dels Estudis, com Maria Gené i Albert Morales, i diversos estudiants titulats, com Helena Sacasas o Teresa Graells. Un dels objectius de l'Observatori és, entre d'altres, contribuir a l'actualització del lèxic contingut en diccionaris de llengua general.

<http://llenguailiteratura.blogs.uoc.edu/2016/01/dron-la-paraula-nova-del-2015.html#more>

a) Què és l'OBNEO? Qui el dirigeix? Amb quina altra universitat col·laboren?

b). Quin és l'objectiu de l'OBNEO?

c) Quina ràdio i quin programa van col·laborar a escollir el neologisme de l'any?

d) Quina va ser la primera paraula escollida en el concurs del neologisme de l'any 2015? I la segona? I quin fou el neologisme guanyador del 2014?

e) És una iniciativa que segueixen institucions semblants a l'estranger?

f) Aquests nou neologismes s'han afegit ja al DIEC?

Repàs de funcions i pronominalització (II)

1. Subratlla els complements agents de les frases següents:

- a) La moto va ser comprada pel seu amic.
- b) Els visitants eren aconsellats per la guia turística.
- c) Els pantalons són rentats per la minyona.
- d) El pa era pastat pel forner.
- e) El tigre era ensinistrat pel domador.

2. Digues quina mena de complements són els sintagmes subratllats:

- a) Semblava cansat.
- b) La cua del peatge avançava lenta.
- c) El ciclista pedalava lentament.
- d) Els treballs van ser exposats pels alumnes.
- e) L'advocat era molt reflexiu.

3. Substitueix els sintagmes subratllats pels pronoms adequats:

- a) El meu pare arribava cada nit cansat.
- b) Es van quedar de pasta de moniato.
- c) El Marcel passa cada dia pel pont Vell.
- d) La Joana es lleva d'hora.
- e) Sóc molt feliç.

4. Substitueix els pronoms subratllats per sintagmes:

- a) El tindrà arreglat demà mateix. _____
- b) Les passarà a net quan pugui. _____
- c) Cal que en prenguin. _____
- d) Li agrada menjar bé. _____

5. Conjuga la primera persona del singular i la primera del plural del perfet de subjuntiu dels verbs següents:

comprendre: _____

viure: _____

fer: _____

comparèixer: _____

sentir: _____

Narrem vivències. La biografia

- 1. Escriu, succintament, les memòries d'un episodi concret de la teva vida o el relat d'un viatge que hagis fet.**

L'apòstrof: casos conflictius

1. . Passa al mode imperatiu:

- a) l'espera _____
- b) en preneu _____
- c) els afegeix _____
- d) ens atribueix _____
- e) li canta _____

2. Escriu de manera correcta les combinacions següents de pronoms i verb:

- a) (te + el) compres: _____
- b) (ens + en) assebentem: _____
- c) (se + hi) espera: _____
- d) (se + el) estimen: _____
- e) (el + hi) feu (imperatiu): _____

3. Posa apòstrof o guionet i fes la contracció quan calgui:

- a) No puc tancar-lo, el armari.
- b) Me en vaig a buscar-la.
- c) La història no és sempre certa.
- d) A el infermer li agrada treballar de nits.
- e) Hem començat a agafar-ho de el seu amagatall.

4. Llegeix el text següent i corregeix els errors d'apostrofació que hi trobis:

Em escapolesc. La calor de gener, les màquines actives i estúpides, la suor, el unisex, tot em retorna a la meua infantesa de Bearn, quan el ferrer de el poble, un heroi, un'atleta de vint anys, em ensenyava a nedar en el safareig de Son Pastor i pujar a pols per la corda. Pens també en els meus insomnis alhora de la sesta amb Coloma, sobre un munt de palla, quan, a vuit anys, projectàvem viatges llunyans, sense necessitats de agències, sols amb la nostra fantasia...

Llorenç Villalonga, *Aquella Arcàdia perduda* dins de *Narracions*, 1974

<http://parles.upf.edu/ca/content/aquella-arcadia-perduda>

Les combinacions pronominals

1. Canvia les combinacions de pronoms de les oracions següents per sintagmes o frases:

a) Se les quedaria. _____

b) Explica-li-ho. _____

c) Els les ensenyarà. _____

d) Els els doneu. _____

2. Digueu quina funció fan els pronoms febles subratllats en les oracions següents i quin és el seu antecedent:

a) El soroll d'una porta que s'obria la despertar.

b) Davant seu hi havia el metge. Com li deien?

c) Va entrar un noi nou a classe i ella s'hi va fixar tot d'una.

d) -Torna les claus a la mare! -Ja les hi havia tornades!

3. Digueu quina combinació de pronoms febles és la correcta:

Era el teu pare?

a) No, no l'era.

b) No, no ho era.

c) No, no n'era

d) No, no hi era.

4. Puntua correctament les tematitzacions de les oracions següents:

a) Hi va anar molt poca gent al casament.

b) A la mare li donaran un gran disgust si no vénen a dinar avui.

c) No en vull sentir a parlar mai més d'aquest tema!

d) A cal Miquel no hi entra mai el sol.

Descrivim. Un ambient

1. Llegeix el text atentament i respon les preguntes a continuació:

Van trucar lleugerament a la porta de la biblioteca i, esgrogueït com un estadant de la tomba, un domèstic va entrar de puntetes. Les seves mirades eren folles de terror, i em parlà amb una veu trèmula, escanyada, molt baixa. Què va dir? Vaig sentir unes quantes frases deslligades. Contava d'un crit foll que havia torbat el silenci de la nit, que tots els criats s'havien aplegat, que havien cercat en la direcció del so; i a la fi el seu to esdevingué punyentment distint, quan em mormolava d'una tomba violada, d'un cos desfigurat, amortallat, però encara alenat, encara palpitant, encara viu! Assenyalà els meus vestits: eren bruts de fang i de grumolls de sang. Jo no vaig dir un mot, i ell m'agafà gentilment de la mà, que tenia estigmes d'unes ungles humanes. Dirigí la meva atenció cap a un objecte posat contra la paret; el vaig mirar durant uns quants minuts: era una aixada. Amb un crit vaig saltar cap a la taula, i vaig aferrar la capsa que hi havia al damunt. Però no tenia força per a obrir-la; i en el meu tremolor, em va lliscar d'entre les mans i va caure feixugament i es trencà a trossos; i de dins, amb un dring d'acer, rodolaren algunes eines de cirurgia dentària, mesclades amb trenta-dues petites coses blanques i ebúrnies, que s'esbarriaren d'ací i d'allà pel paviment.

Edgar Allan Poe, *Berenice*, Ed. Base

a) Busca informació sobre l'autor, la mena de vida que va tenir i l'obra que va escriure.

b) Quin ambient descriu l'autor en aquest fragment de conte? Busca informació sobre el conte sencer i fes-ne un resum.

c) Quins adjectius o expressions fa servir Poe per fer-nos sentir el que vol que sentim?

Les vocals àtones

1. Corregeix els errors de les frases següents:

- a) La seva conducta no és acceptable.
- b) L'acte de la reunió es va perdre.
- c) Aquest quadra està penjat una mica tort.
- d) La roba bruta és al cova.
- e) La mode d'enguany ve carregada de colors.

2. Omple els buits de les paraules següents amb o/u:

- a) caca__
- b) corre__
- c) rit__s
- d) atene__
- e) llenguad__

3. Completa el quadre següent:

Mot primitiu	Derivat català	Pseudoderivat català
corb		
colom		
plom		
capítol		

4. Escriu frases amb els mots següents:

a) taula/teula: _____

b) llençar/ llançar: _____

c) afecte/efecte: _____

d) espacial/especial: _____

e) subjecta/subjecte: _____

El sentit propi i el sentit figurat

1. Troba el sentit figurat i expressa'l amb un adjectiu equivalent en sentit propi:

- a) Ets una tortuga fent els deures!
- b) La Lluïsa està feta pols.
- c) No es va atrevir a lluitar contra els lladres, és un gallina.
- d) Aquest noi sembla que vingui de l'hort!

2. Uneix les metàfores de les frases següents amb els seu significat:

a) La Joana és una professora dura .	honrat
b) El meu pare és un home recte.	llestia
c) No responguis de manera tan seca.	brusca
d) Que llarga que és aquesta nena, ja sap on amaguem els caramels!	intransigent

3. Digues si són metàfores, personificacions o sinestèsies els sintagmes subratllats:

- a) La Maria tenia un riure tan fresc...
- b) El fil d'argent de les aranyes.
- c) Dues perles rodolen avall per les seves galtes.
- d) Tot sol, amb les cireres s'alegra el més infant, / i en ses mans bellament saltironen i dansen.
- e) L'aspra mirada del metge.

4. Subratlla els mots d'aquest poema que indiquin que el poeta hi fa ús de la personificació.

La ginesta altra vegada
la ginesta amb tanta olor
És la meva enamorada
que ve al temps de la calor.

Per a fer-li una abraçada
he pujat dalt del serrat:
de la primera besada
m'ha deixat tot perfumat.

Feia un vent que enarborava,
feia un sol molt resplendent:
la ginesta es regirava
furiosa al sol rient.

Jo la prenc per la cintura:
la tisora va en renou
desflorant tanta hermosura
fins que el cor me n'ha dit prou.

Amb un vímet que creixia
innocent a vora seu
he lligat la dolça aimia
ben estreta en un pom breu.

[...]

Joan Maragall, *La ginesta*
(<http://blocs.xtec.cat/andersen/poema-de-la-ginesta-de-joan-maragall/>)

La polisèmia i l'homonímia

1. Relaciona els mots homònims *pilot/pilot, negar/negar, piula/piula* amb el seu significat:

- a) Conductor d'un vaixell, un avió, un automòbil de competició, una nau espacial:
- b) Petard petit i de poca potència:
- c) Ofegar:
- d) Ocell de la família dels motacíl·lids:
- e) Munt d'objectes en desordre:
- f) Refusar:

2. Escriu una frase on es vegi ben clara la diferència de significat entre aquests mots homònims:

- a) lira (moneda) / lira (instrument musical):
- b) solar (del sol) / solar (terreny):
- c) plata (metall) / plata (plat de forma ovalada):
- d) tarda (verb) / tarda (vespre):

3. En català central aquestes parelles de mots es pronuncien igual,¹ però no signifiquen el mateix. Busca el significat de cada mot al diccionari i fes una frase amb cadascun:

- a) eludir / al·ludir:
- b) sella / cella:
- c) sessió / cessió:
- d) massa / maça:
- e) volcà / bolcar:

¹ Tret de la primera, on la pronúncia és gairebé igual però no igual del tot, a causa de la *ela* geminada d'*al·ludir*.

Les oracions juxtaposades i les oracions coordinades

1. Què és l'el·lipsi verbal?

2. Classifica aquestes oracions segons la relació que s'estableix entre les proposicions que les integren (juxtaposició, coordinació, subordinació):

a) Medea va dir a Eetes que donés el velló d'or a Jasó.

b) Feia dies que no volia estudiar, només mirava la televisió.

c) Estudies o treballes?

d) Ahir vaig voler trucar a la mare; no vaig poder en tot el dia.

e) No sap estudiar, però acaba aprovant.

3. Digues de quin tipus són les oracions coordinades següents:

a) Ara caic, ara m'aixeco.

b) Ell botava la pilota i jo encistellava.

c) Fas els deures o véns a la piscina amb tota la colla?

d) Has seguit la recepta, però la coca no t'ha sortit bé.

e) Et dediques a la compra i venda de cotxes, això és, treballes en un concessionari.

4. Subratlla les formes verbals que estiguin en passat perifràstic de subjuntiu i escriu de nou les que no hi estiguin:

Vaig coure, vagis comprar, vàgim decidir, vàreu escriure, escriguin, vàgiu moure, vàrem cuinar

Consonantisme (l): la essa sorda i la essa sonora, b/v

1. Escriu una frase amb cadascun dels mots següents en plural:

a) salze:

b) maça:

c) bassa:

d) país:

e) gos:

2. Completa els buits de les paraules següents amb s / ss / ç / z / sc segons convingui:

a) al__ina

b) expre__ió

c) france__os

d) bru__a

e) pi__ina

3. Corregeix els errors que hi ha a les oracions següents:

a) La mare mobia el cotxet però pessava molt.

b) Li agradava molt votar als llits elàstics.

c) Ja has lligat bé els matalaços a la vaca del cotxe?

d) Botar a les nobes eleccions és la manera que hi hagi un govern que miri per tu.

e) No té zang a les benes.

4. Omple els buits dels pseudoderivats i escriu una frase amb cadascun:

a) llavi: la __ial _____

b) cervell: cere__ral _____

c) calb: cal__ície _____

d) prova: pro__able _____

e) escriure: escri__a _____

Les interferències i els barbarismes

1. Relaciona amb una fletxa les paraules de la primera columna incorrectes en català amb les de la segona, que són les correctes. Pots fer servir un diccionari bilingüe, si cal:

xasco	endoll
pestillo	escopinya
enxufe	cogombre
berberetxo	catifa
grifo	pestell
pepino	moc
alfombra	aixeta

2. Torna a escriure les frases a continuació i corregeix els barbarismes i les interferències que hi trobis:

- Per lo menos podries avisar que faries tard.
- Vés a tancar el llum del passillo!
- No ens arreclaran el calentador fins el fi de setmana vinent.
- S'ha tornat a deixar la mantequilla fora de la nevera i s'ha fet malbé.
- No t'arrastris per terra, que l'alfombra està molt bruta!

3. Posa en els buits de les frases següents la traducció catalana correcta:

- No és gaire *frecuente* _____ veure tanta neu!
- El clima de *l'Ecuador* _____ és massa *bochornoso*. _____
- En la propera reunió ja tractarem aquesta *cuestión*. _____
- El mòbil amb el *cual* _____ et telefono no és el meu.
- Com és que has perdut el *cuaderno* _____?

4. Corregeix els anglicismes i dóna'n la versió catalana correcta:

- hardware: _____
- overbooking: _____
- chip: _____
- container: _____
- skate: _____
- look: _____
- selfie: _____

Les oracions subordinades substantives

1. Identifica quines d'aquestes oracions són subordinades substantives i subratlla-les:

- a) Va anar a buscar-la, però no hi era.
- b) M'agrada molt que estudiïs tant.
- c) No es fa a la idea que cal esforçar-se molt.
- d) L'Èrica fa els deures i en Pau juga a futbol.
- e) Us pregunta si voleu prendre cafè.

2. Digues quines funcions sintàctiques fan els infinitius dins de les oracions següents:

- a) Equivocar-se és humà. _____
- b) Fumar mata. _____
- c) En Manel només volia sortir cada nit. _____
- d) Crec que la decisió més enraonada serà no comprar el pis. _____
- e) Li agrada parlar amb tu cada dia. _____

3. Converteix els sintagmes nominals subratllats en oracions subordinades substantives semànticament equivalents

a) M'agrada la teva alegria: M'agrada que t'alegris.

b) El mestre agraeix l'obediència de l'alumne. _____

c) Preferien la nostra companyia. _____

d) Insisteix en la seva bona fe. _____

e) Hi ha regals per a tots els participants. _____

4. Completa aquestes frases amb una oració subordinada substantiva:

a) La veritat és que _____

b) Semblava que _____

c) No sabem si _____

d) Va dir que _____

e) M'agradaria _____

Consonantisme (II): geminades, g/j, tx/ig, x/ix

1. Omple els buits amb / o /l/ i, en acabat, fes una frase amb cadascun dels mots:

a) so__ucionar: _____

b) desti__eria: _____

c) seqüe__a: _____

d) pe__icu__a: _____

e) ca__igrafia: _____

2. Busca al diccionari els mots següents i fes una frase amb cada parella:

a) boix/boig: _____

b) vaig/baix: _____

c) mitja/mixa: _____

d) taxa/tassa: _____

e) lletja/lleixa: _____

3. Corregeix els errors que trobis en els mots següents:

a) gama _____

b) sonnàmbul _____

c) semmana _____

d) perene _____

e) sommetre _____

4. Completa i escriu el primitiu d'aquests mots: Per exemple: *complexió*: *complex*

a) co.....ejar: _____

b) pe.....ater: _____

c) perple.....itat: _____

d) anne.....ió: _____

e) cala.....era: _____

f) proli.....itat: _____

g) afllu.....ar: _____

Les oracions subordinades adjectives

1. Construeix oracions subordinades adjectives a partir de les oracions següents:

a) La noia viu al camp. La noia porta un abric.

b) La mestra vol marxar. La mestra està malalta.

c) El país és fred. El país m'agrada.

d) La pel·lícula es va fer molt llarga. La pel·lícula era en versió original.

e) El fuster ha fet uns mobles perfectes. El fuster és a la vora de casa.

2. Digues quines d'aquestes oracions són adjectives:

a) El mercat on anava a comprar el van enderrocar.

b) M'agradaria que vinguessis.

c) La meva filla, que és molt alegre, sempre somriu.

d) T'interessa que acabi la feina ràpid.

e) El noi el pare del qual és mestre ens acaba de saludar i ara no en recordo el nom.

3. Omple els espais buits amb la forma de relatiu adequada:

a) La pel·lícula sobre _____ parlàvem ja no la fan.

b) Em va dur allò _____ li vaig demanar.

c) La noia amb _____ va és molt llesta.

d) La gata _____ em vas regalar és molt dolça.

e) La casa _____ viuen és nova.

4. Assenyala l'antecedent dels pronoms relatius que apareixen en el text següent:

Guinea és un país ric en pobles d'orígens diversos **que** han convertit aquest territori en un gran repertori d'ètnies, races i cultures **que** encara es conserven pràcticament intactes.

5. Conjuga el present, l'imperfet, el futur i el plusquamperfet d'indicatiu dels verbs: *absoldre*, *cabre* i *collir*:

Convencem. L'article d'opinió

1. Escriu un article d'opinió sobre un d'aquests tres temes: el transvasament de l'Ebre, el canvi d'hora o el corredor ferroviari del Mediterrani.

Les oracions subordinades adverbials

1. Substitueix els complements circumstancials subratllats per oracions subordinades adverbials:

- a) Vés-hi demà. _____
- b) D'aquí estant veiem el mar. _____
- c) Va aprovar l'examen gràcies a la mestra. _____
- d) En cas de dubte, no ho compris. _____
- e) Aquests venedors són per tot arreu. _____

2. Uneix les frases amb la locució conjuntiva més adequada:

encara que, com que, tan aviat com, per més que, perquè

- a) T'afanyis. No arribarem a l'hora al teatre.
- b) Puguis. Torna'm els apunts.
- c) Treballa moltes hores. Té moltes despeses.
- d) Estava esgotada. Se'n va anar a jeure.
- e) Li diu que l'estima. No se'l creu.

3. Escriu una oració amb cadascun dels connectors següents:

- a) malgrat que: _____

- b) atès que: _____

- c) fins al punt que: _____

- d) allà on: _____

- e) perquè (final): _____

4. Escriu els gerundis dels verbs següents:

- Haver: _____
- Doldre: _____
- Conèixer: _____
- Suplir: _____
- Empènyer: _____

Recull de dubtes ortogràfics habituals

1. Quin tipus de conjunció és *sinó*? Fes una frase amb aquesta conjunció.

2. Quina diferència hi ha entre *cadascú* i *cadascun*? Fes una frase amb cada mot.

3. Completa les oracions següents amb el mot que convingui:

- a) No puc deixar-te _____ (perquè, per què, per a què) t'estimo.
- b) Corria tant amb el cotxe que _____ (gaire bé, gairebé) m'ha fet por.
- c) Va dir que parlava _____ (com, com a) gerent de l'empresa.
- d) _____ (Cadascú, Cadascun) que faci el que vulgui. Si voleu venir, veniu,
_____ (sinó, si no), no vingueu.
- e) Va agafar el bolígraf i _____ (aleshores, a les hores) va començar a fer l'examen.
- f) Es va escapar ahir al matí i no el trobaven _____ (en lloc, enlloc).
- g) En Ramon és _____ (tan, tant) alt com el seu pare.
- h) _____ (a l'hora, alhora) de fer els deures, no et posis a escoltar música i mirar la tele _____ (a l'hora, alhora).
- i) _____ (Quant, Quan) creus que vindran els avis?
- j) Acaba la feina o, _____ (sinó, si no), no podràs anar al futbol.